

Atvadu vārdi

Dvēseļu dienas noskaņā 87 gadu vecumā mūžības ceļā devās dedzīgais latgalietis, Latgales kultūrvēstures pētnieks un publicists **Leopolds Kemps**. Viņš bija ievērojamā sabiedriskā darbinieka, politiķa Franča Kempa un pirmās latgaliešu literātes Konstances Kempas (dz. Daugule) jaunākais dēls.

Leopolds Kemps nāk no Ludzas apriņķa Zvirgzdenes, kur vecākiem piederēja dzirnavas. Savu laimīgo bērnību Leopolds vadīja vecāko brāļu Oļģerta un Romualda sabiedrībā, bet visbiežāk kopā ar māti, kura neuzkrītoši veidoja dēla literāro gaumi, kā arī mudināja apgūt valodas, lasot vienas un tās pašas grāmatas latviešu un krievu valodā.

Īpaši nozīmīgas Leopolda personības veidošanā bija tēva un dēla garās pastaigas gar gleznainā Cirmas ezera krastmalu un nesteidzīgās sarunas par vēsturiskiem notikumiem, Latgales atmo-

du un latgaliešu darbību Pēterpilī, par izcilām personībām, tajā skaitā zemnieku tiesību aizstāvi Pīteri Miglinīku, kurš bija Franča Kempa mātes brālis.

Vecāku ieguldījums Leopolda izglītošanā un nacionālās apziņas audzināšanā bija kā spēcinoša ceļamaize viņa turpmākajā sarežģītajā dzīves gājumā.

Leopolda jaunības gadi pagāja laikā, kad, mainoties politiskajiem režīmiem,

izjuka ierastā lietu kārtība, bet cilvēku dzīvības bija pakļautas beztiesībai un pazemojumiem. Vecākie brāļi nepārnāca no kara, vecāku īpašumu nacionalizēja, bet pašus ieskaitīja kulakos.

Kad Kurzemē vēl skanēja kara dārdi, Latgalē pilnā sparā atjaunoja padomju sistēmu. Pietrūka skolotāju, tāpēc Leopolds, vēl mācīdamies Ludzas ģimnāzijas abiturijas klasē, sāka skolotāja gaitas Zvirgzdenes skolā.

Jaunības ideālisma vadīts un, protestēdams pret cilvēku bezjēdzīgo iznīcināšanu abās frontes pusēs, Leopolds iesaistījās nelegālajā Latvijas centrālās padomes darbībā. Čekas provokatora nodotu, Leopoldu un vairākus viņa domubiedrus 1945.g. notiesāja uz 10 gadiem labošanas darbu noietnēs. Smagais darbs Vorkutas mežu cismās un ogļu raktuvēs noveda līdz fizisko spēku izsīkumam, tāpēc ļoti svarīgs bija vecāku, it sevišķi mātes morālais atbalsts.

Pēc soda izciešanas Leopoldam vairs nebija ģimenes un māju, kurb atgriezies. Ar tādiem „papīriem” viņam neizdevās iekārtoties uz dzīvi Rēzeknē, kā bija cerējis, tāpēc labprātīgi devās atpakaļ uz Ziemeļiem. Tur Leopolds nodibināja ģimeni, pabeidza kalnrūpniecības tehnikumu. Viņš strādāja šahatās par elektrīķi un spridzinātāju līdz pat aiziešanai pensijā.

1977.gadā Leopolds Kemps ar ģimeni tomēr atgriezās Latvijā, apmetās uz dzīvi Līvānos, strādāja Līvānu māju būves kombinātā.

Dzimtenē Leopolds uzmeklēja tēva līdzgaitniekus, tikās ar represijas izcietušajiem sabiedriskajiem darbiniekiem, sazinājās ar trimdas latgaliešiem. Kā sevišķi nenovērtējams dārgums Leopolda rokās nokļuva Franča Kempa pēdējo

pētījumu manuskripti, kurus izdevās izglābt no ugunsnelaimes tālajā Tomskas apgabala Mihailovkas ciemā.

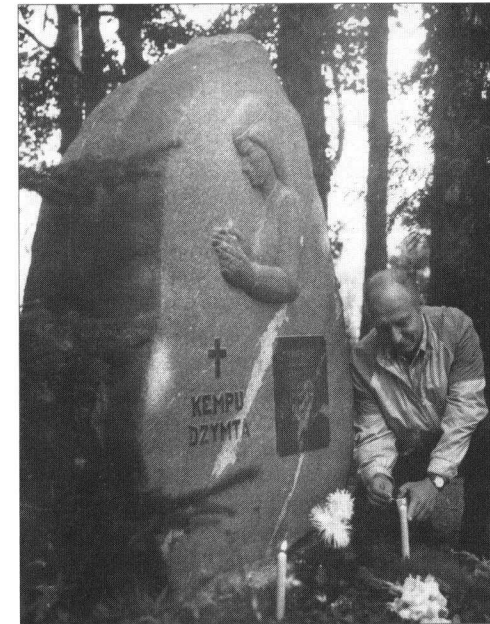
Turpmākie Leopolda dzīves gadi bija veltīti galvenajam mērķim – tēva un mātes piemiņas iemūžināšanai. Viņš neatlaidīgi pētīja Latgales kultūrvēsturi, vecāku publikācijas, vāca materiālus par Kempu un Dauguļu dzimtu. Jau būdams cienījamā vecumā, viņš apguva datorprasmi, kas ievērojami atviegloja darbu. Šā kompaktdiska tapšanas procesā iesaistījās arī Leopolda Kempa mazdēls Aleksandrs, kurš pārstāv Miglinīku dzimtas visjaunāko paaudzi. Ieguldot ievērojamus personīgos līdzekļus, vien saņemot nelielu atbalstu no dažiem labvējiem un Kultūrkapitāla fonda, Leopoldam izdevās sistematizēt materiālus apjomīgā kompaktdiskā „Franča Kempa un Konstanes Kempas dzīve un darbi”.

Leopolds cerēja, ka jaunatne, izmantojot ērti lietojamo materiālu apkopojumu, vairāk pievērsīsies Latgales vēstures izpētei. Gan Franča Kempa veikums (1905.g. viņš, būdams Pēterpils Civilinženieru institūta students, par saviem līdzekļiem izdod pirmo latgaliešu avīzi „Gaisma”), gan arī viņa dēla Leopolda pūles ir veltītas tautas izglītošanai Latgales un līdz ar to visas Latvijas vēsturisko procesu izpratnes labad.

Vēl viens ļoti nozīmīgs Leopolda Kempa dzīves veikums bija tēva mirstīgo atlieku pārvešana no izsūtījuma vietas uz dzimteni. Šo ekspedīciju 1991.gada septembrī vadīja Rēzeknes Latgaliešu kultūras biedrības priekšsēdētājs P.Keišs, piedalījās F.Kempa izsūtījuma biedrs J.Samušs un Latgales kultūrvēstures muzeja fotogrāfs A.Bondarenko. Franča Kempa pišļi tika guldīti blakus dzīvesbiedrei Zvirgzdenes muižas kapu kalniņā.

Leopolds Kemps bija atsaucīgs, sabiedriski aktīvs un ļoti mūsdienīgs cilvēks. Dzīvesbiedres Skaidrītes un dēla Andra (Černobiljas upuris) zaudējums iedragāja viņa veselību, bet nesalauza vēlēšanos iesākt darbu turpināt.

Viņš bija viens no atjaunotās „Katōļu Dzeives” autoriem, publicējot apcerējumu ciklu „Patiesības atmoda”, bieži publicējās „Tāvu zemes kalendārā”.

Franča Kempa piemiņas plāksnes atklāšanā pie Rēzeknes pilsētas domes 2012.g. augustā Leopolds uzstājās ar savu pēdējo publisko uzrunu.

Leopolds Kemps apbalvots ar 1991.gada barikāžu piemiņas zīmi un Latvijas valsts aizsardzības fonda „Lāčplēsis” Goda zīmi. Guldīts Līvānu pilsētas centrālajos kapos.

Latgales kultūrvēstures muzeja kolektīvs

Foto no Latgales Kultūrvēstures muzeja krājuma.